

αφέντης

αφέντης, ο, πλ. **αφέντες** κ. **αφεντάδες** κ. **αφέντηδες, οι**, θηλ. **αφέντρα** (βλ. λ.) κ. **αφέντισσα, η**, ουσ. [μσν. άφέντης <αρχ. αϋθέντης], ο αφέντης. **1.** άνθρωπος αρχοντικός και γενναιόδωρος: «όλοι τον συμπαθούν στη γειτονιά, γιατί είναι σωστός αφέντης». (Λαϊκό τραγούδι: και μέσα στην ψαραγορά γιασάν και στους ψαράδες, που μέσα στα μεράκια τους γλεντούν σαν **αφεντάδες**). **2.** (παλιότερα) το αφεντικό, ο ιδιοκτήτης: «ποιος είναι ο αφέντης σ' αυτό το μαγαζί;». **3α.** (παλιότερα) ο πατέρας: «δεν κάνει τίποτα χωρίς να ρωτήσει τον αφέντη του». **β.** (παλιότερα) ο σύζυγος: «βγαίνει μόνο με τον αφέντη της».

- αφέντης ένας και πολύς, και φίλοι χίλιοι, λίγοι, βλ. λ. [φίλος](#).

- δε γνωρίζει το σκυλί τον αφέντη του, βλ. λ. [σκυλί](#).

- εδώ χάνει ο σκύλος τον αφέντη του, βλ. λ. [σκύλος](#).

- έχει ο αφέντης μας αφέντρα κι η κυρά μας άλλον άντρα, βλ. λ. [άντρας](#).

- η πολλή δουλειά τρώει τον αφέντη, βλ. λ. [δουλειά](#).

- η ψείρα τρώει απ' τον αφέντη της, βλ. λ. [ψείρα](#).

- να χάνει ο σκύλος τον αφέντη του, βλ. λ. [σκύλος](#).

- ο αφέντης του σπιτιού, (παλιότερα) ο πατέρας, ο σύζυγος: «σ' αυτό το κρεβάτι κοιμάται με τον αφέντη του σπιτιού || αν δεν καθίσει ο αφέντης του σπιτιού στο τραπέζι, δεν τρώει κανένας».

- όποιος δουλεύει σαν δούλος, κοιμάται σαν αφέντης, όποιος εργάζεται σκληρά δεν έχει κανέναν ανάγκη και κοιμάται με τη σιγουριά του αφέντη: «είναι τόσο εργατικός άνθρωπος που δεν πρέπει να τον φοβάσαι, γιατί, όποιος δουλεύει σαν δούλος, κοιμάται σαν αφέντης».

- σαν σκλάβος δούλευε και σαν αφέντης τρώγε, να δουλεύεις πολύ σκληρά στη ζωή σου και παράλληλα να απολαμβάνεις τα αγαθά των κόπων σου: «στη ζωή δυο πράγματα είναι απ' τα χειρότερα, η τεμπελιά κι η τσιγκουνιά γι' αυτό, σαν σκλάβος δούλευε και σαν αφέντης τρώγε».

- πατέρας αφέντης, βλ. λ. [πατέρας](#).